

Hội trường tổ chức Đại hội Đại biểu toàn quốc lần II của Đảng

Di tích quốc gia đặc biệt nơi họp Đại hội II của Đảng

Trong lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ II vào mùa Xuân năm 1951 tại chiến khu Việt Bắc là Đại hội đầu tiên được tổ chức ở trong nước. Đó là Đại hội đánh dấu bước trưởng thành về tư tưởng, đường lối chính trị của Đảng. Đại hội có sứ mệnh lịch sử là đưa cuộc kháng chiến đến thắng lợi hoàn toàn và xây dựng Đảng Lao động Việt Nam.

Từ Đại hội thành lập năm 1930 ở nước ngoài, Đảng ta đã trải qua một thời kỳ đầy gian khổ hy sinh, lãnh đạo nhân dân ta làm nên cuộc Cách mạng Tháng Tám vĩ đại và cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp đang bước sang giai đoạn quyết định. Đón năm mới 1951, Bác Hồ có bài thơ chúc Tết Tân Mão: “*Xuân này kháng chiến đã năm xuân/ Nhiều xuân thắng lợi càng gần thành công/ Toàn dân hăng hái một lòng/ Thi đua chuẩn bị, tổng phen công kịp thời.*”

Để chuẩn bị cho bước ngoặt của cuộc kháng chiến, Trung ương Đảng và Bác Hồ quyết định triệu tập Đại hội Đại biểu toàn quốc của Đảng, chỉ rõ: Công tác chuẩn bị càng cần thận, càng đầy đủ thì tổng phen công càng chắc chắn, càng thuận lợi.

Đại hội II của Đảng được triệu tập ngay tại Thủ đô gió ngàn, thủ đô kháng chiến, ghi một dấu ấn rất đậm trong lịch sử của Đảng ta. Thôn Phú An, xã Vinh Quang (nay là thôn Bó Củng, xã Kim Bình), huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang được chọn làm nơi tổ chức Đại hội. Nằm trong khu thủ đô gió ngàn, Chiêm Hóa có địa hình thuận lợi, trong đó bốn xã: Kiên Đài, Kim Bình, Vinh Quang, Linh Phú được chọn; đồi Nà

Loáng được xác định là địa điểm để xây dựng hội trường chính diễn ra Đại hội.

Để trực tiếp chỉ đạo công tác chuẩn bị toàn diện cho Đại hội, Bác Hồ, Trung ương Đảng, Quốc hội, Chính phủ, Mặt trận đều chuyển về Chiêm Hóa. Tại đây, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết và hoàn thành Báo cáo chính trị tại Đại hội; đồng chí Trường Chinh hoàn thành bản báo cáo Bàn về cách mạng Việt Nam; đồng chí Phạm Văn Đồng hoàn thành báo cáo về những vấn đề cốt yếu của chính quyền Dân chủ Nhân dân Việt Nam; đồng chí Lê Văn Lương hoàn thiện báo cáo về Điều lệ Đảng (dự thảo).

Cùng với việc chuẩn bị các văn kiện, công tác chuẩn bị cơ sở vật chất cho Đại hội cũng được tiến hành rất khẩn trương, đảm bảo tuyệt đối bí mật. Chỉ sau một thời gian ngắn chuẩn bị, một khu rộng, khép kín các công trình phục vụ Đại hội được hoàn thiện gồm có hội trường, nhà ở và làm việc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhà ở và làm việc của các đồng chí Trường Chinh, Phạm Văn Đồng... nhà ở của các đại biểu trong và ngoài nước, nhà ăn, trạm xá, công chào, sân thể thao... 30 ngôi nhà bằng gỗ, tre, nứa lá được xây dựng sẵn sàng đón tiếp các đại biểu. Trong

điều kiện chiến tranh, đây thật sự là công trình thể hiện niềm tin của nhân dân với Đảng, công trình của ý Đảng, lòng dân.

Ngày 11/2/1951, hơn 200 đại biểu thay mặt cho hơn 76 vạn đảng viên đã về dự Đại hội. Trong 9 ngày làm việc, từ ngày 11 đến 19/2/1951, Đại hội đã nghe, thảo luận và thông qua các văn bản quan trọng: Báo cáo chính trị; Báo cáo về phương hướng, đường lối của cách mạng Việt Nam; về tổ chức và Điều lệ Đảng; về chính quyền nhân dân, về củng cố khối đoàn kết toàn dân tộc, về kinh tế, tài chính, về xây dựng nền văn hóa văn nghệ nhân dân, về quan hệ ngoại giao...

Báo cáo chính trị do Chủ tịch Hồ Chí Minh trình bày đã điểm lại tình hình cách mạng từ khi Đảng ta ra đời, khẳng định đường lối trường kỳ kháng chiến là hoàn toàn đúng đắn. Báo cáo nêu rõ nhiệm vụ chính trị của Đại hội là: Đưa kháng chiến đến thắng lợi hoàn toàn và tổ chức Đảng Lao động Việt Nam, nhấn mạnh: để đưa kháng chiến đến thắng lợi cần phải có một Đảng hoạt động công khai và lấy tên Đảng Lao động Việt Nam. Đó phải là một Đảng to lớn, mạnh mẽ, chắc chắn, trong sạch, cách mạng triệt để. Đảng Lao động Việt Nam phải

là người lãnh đạo sáng suốt, kiên quyết, trung thành của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, của nhân dân Việt Nam, để đoàn kết và lãnh đạo dân tộc kháng chiến đến thắng lợi hoàn toàn. Đảng Lao động Việt Nam là Đảng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động, cho nên phải là Đảng của dân tộc Việt Nam.

Đại hội lần thứ II của Đảng cũng đã phân tích những điều kiện lịch sử mới và quyết định tách Đảng Cộng sản Đông Dương để thành lập ở mỗi nước Đông Dương một Đảng Mác - Lênin riêng. Đại hội cũng khẳng định: Đảng Lao động Việt Nam có nghĩa vụ giúp đỡ các tổ chức cách mạng Lào và Campuchia lãnh đạo kháng chiến của hai dân tộc ấy giành thắng lợi cuối cùng.

Đại hội II đã bầu 29 đồng chí vào Ban Chấp hành Trung ương mới của Đảng. Chủ tịch Hồ Chí Minh được bầu làm Chủ tịch Đảng. Đồng chí Trường Chinh được bầu lại làm Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương Đảng. Bộ Chính trị do Trung ương bầu gồm 7 ủy viên chính thức, đó là các đồng chí: Hồ Chí Minh, Trường Chinh, Lê Duẩn, Phạm Văn Đồng, Võ Nguyên Giáp, Nguyễn Chí Thanh, Hoàng Quốc Việt, một ủy viên dự khuyết là đồng chí Lê Văn Lương.

Ngày 3/3/1951, Đảng Lao động Việt Nam tổ chức buổi lễ ra mắt quốc dân ngay tại nơi diễn ra Đại hội II. Tại buổi lễ này, Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: Đảng Lao động Việt Nam có mục đích rất rõ ràng là: Đoàn kết toàn dân, phụng sự Tổ quốc. Nhiệm vụ của Đảng là: Kiên quyết lãnh đạo toàn dân đi đến kháng chiến thắng lợi, kiến quốc thành công và chính sách của Đảng đúc kết lại trong mấy chữ là làm cho nước Việt Nam ta Độc lập - Thống nhất - Dân chủ - Phú cường.

Một sự kiện rất đặc biệt là ngay sau khi bế mạc Đại hội II, ngày 19/2/1951, Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã tiến hành cuộc họp bất thường để bàn về một số nhiệm vụ chính đôn tổ chức Đảng và những vấn đề cấp bách nhằm thực hiện ngay nghị quyết của Đại hội.

Trong những nhiệm vụ đó, Ban Chấp hành Trung ương đặc biệt nhấn mạnh nhiệm vụ xây dựng khối đoàn kết toàn dân tộc. Do đó, hội nghị bất thường và quan trọng này đã quyết định xây dựng một Mặt trận dân tộc thống nhất rộng rãi trên cơ sở Mặt trận Việt Minh và Hội Liên Việt (tức Hội Liên hiệp quốc dân Việt Nam thành lập tháng 5/1946). Mặt trận ấy sẽ là cơ sở để mở rộng và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân, thực hiện kháng chiến, kiến quốc thành công.

Sau Đại hội II của Đảng và Hội nghị Trung ương tại Chiêm Hóa, nhiều sự kiện quan trọng nhằm triển khai nghị quyết của Đại hội cũng đã được tổ chức. Đó là Đại hội thống nhất Việt Minh -

nhau chống kẻ thù chung.

Tại Đại hội thống nhất Việt Minh - Liên Việt, Chủ tịch Hồ Chí Minh bày tỏ niềm vui mừng vô hạn vì được thấy rừng cây đại đoàn kết nở hoa kết quả, gốc rễ của nó đang ăn sâu lan rộng khắp toàn dân, và có một tương lai trường xuân bất lão. Người cũng rất vui vì tình đoàn kết của nhân dân ba nước Đông Dương đã bước vào một giai đoạn mới, toàn dân Việt Nam đại đoàn kết, toàn dân hai nước anh em là Cao Miên và Ai Lao cũng đã đi đến đại đoàn kết.

Trong hệ thống các di tích lịch sử quan trọng ở nước ta, di tích nơi họp Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng có giá trị đặc biệt tiêu biểu.

Khách tham quan xem các hình ảnh về những ngày diễn ra Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ II của Đảng tại Hội trường thôn Bó Củng

Liên Việt họp từ ngày 3 đến 7/3/1951; Đại hội liên minh ba nước Việt - Miên - Lào họp vào ngày 11/3/1951; Đại hội anh hùng chiến sỹ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc họp ngày 1/5/1952... Những sự kiện đó đánh dấu bước phát triển rất quan trọng trong việc đoàn kết toàn dân tộc và đoàn kết quốc tế, nhân tố quan trọng đảm bảo kháng chiến thắng lợi.

Đại hội thống nhất Việt Minh - Liên Việt đã thông qua chính cương, điều lệ và tuyên ngôn của mặt trận dựa trên nguyên tắc đảm bảo đoàn kết rộng rãi, thực hiện dân chủ, tôn trọng tính độc lập của các đoàn thể. Đại hội tán thành việc xây dựng và bảo vệ khối đoàn kết ba dân tộc Việt, Lào, Campuchia để cùng

Điều đặc biệt riêng có của di tích nơi thủ đô gió ngàn này không chỉ là nơi diễn ra Đại hội Đảng, nơi ra đời các nghị quyết đảm bảo thắng lợi cho cuộc kháng chiến, mà đây còn là nơi đầu tiên thực hiện cương lĩnh của Đảng, xây dựng nền chính trị dân chủ nhân dân, xây dựng nền kinh tế nhằm đưa kháng chiến đến thắng lợi hoàn toàn.

Từ những giá trị đặc biệt đó, tháng 2/1991 nơi họp Đại hội II của Đảng được công nhận là Di tích quốc gia. Ngày 22/12/2016, Thủ tướng Chính phủ đã ra Quyết định số 2499/QĐ-TTg công nhận nơi họp Đại hội II của Đảng ở huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang là Di tích quốc gia đặc biệt♦

TS. NGUYỄN THỊ TÌNH